

Urbán Ákos

Faiskola

A busz dülöngélt a szerpentinén, az emberek arca ismerős volt. Kétoldalt erdő, dombok és újra erdő. Hirtelen előtűnt egy irtás, nem lehet régi, alapos munka, a töltésen pedig furcsa vastákolmány.

Edit elkalandozva figyelt valamit a másik oldalon. Hiába is, hazaértünk, a buszok ugyanúgy járnak. Végül a falu szélén szálltunk le, megkértem őt, hogy először a patakhoz menjünk. A házak alatt van egy duzzasztás, oda közel lakunk. Lesétáltunk a vízhez, hogy megnéztük benne magunk, beleillünk-e még a tájba. Edittel tavaly házasodtunk, de már ez a nyolcadik évünk együtt. Megszolgáltunk egymásért a sógornál, telente Vossentalban vendéglátóztunk, nyaranta pedig vittük a faiskolát. Idén elfogyott róla a hitel, most már teljesen a miénk.

A telken áll a kisház és a pléhfalú raktár. Február van, el kell kezdeni összeírni a rendelést, de akkor erre egyikünk sem gondolt. A víz mellől beértünk a Zápor utcába, már csak a fenyősor takarta a házat. Tavaly elvégeztük az adoptációhoz szükséges tanfolyamot, vizsgálatokat, és benyújtottuk a kérvényt. Holnap bemegyünk az intézetbe.

Feltűnt az öreg Margócz háza. Kátránypapíros deszkapalánk tömi el mindkét ablakát, fia Münchenben dolgozott, ahonnan Ausztráliába ment tovább – azaz valahogy így mesélte az öreg, mikor megvettük a kisházat az övével szemben. Tavaly télen Margócz magára fordította a kulcsot, egy hónapig nem nyitott be hozzá senki, ami itt az alsó utcában könnyen elképzelhető. Azóta a ház előtt nagyra nőtt a fagyal és az orgona.

Minket is talán csak a faiskola tartott itthon, magtalanul nehéz belakni egy új országot. A kapu tetején felpergett a festék, a vastag gyeppen tyúkhúr és veronika. A házunk egy megüresedett kádárkocka, tavaly nyáron az erdész Norberttel lecseréltük a tetőt, cserében két hold irtásra rendeltem tölgymagoncot. A régi UAZ-zal hordták az asztalosnak a fát, ami az utcában azóta is napjában eljár. A vadásztársaság és az erdészet itt majdnem ugyanaz, csak a járműállományból egyik az IFA-t, másik a Nivát használja gyakrabban.

A házhoz érve kinyitogattunk minden ajtót, a raktár pléhfalát itt-ott beszőtte a pók, az egymásra pakolt virágföldes zsákokból megfolyt a föld – nagy csalódás lehetett az egeknek. A házban, a konyhapult mellett egy csempe leesett, talán vizesedik a fal. Felszaladtam a csigalépcsőn, ami szintén tavaly készült. A tetőtér laminált padlóját portakaró fedte, beázás nincs. El lehet kezdeni berendezni a gyerekszobát.

Az elkövetkező napok menetét a vossentali albérletben már többszörösen átbeszéltük, most mégsem tudtunk mit kezdeni az izgalmunkkal. Lázasan készülődtünk, Edit takarított, én pedig a virágokat hordtam fel a pincéből. Másnap este hat körül megállt egy erdészeti autó a ház előtt, és kiszállt belőle Norbert. Kiültünk sörözni az udvarba, de nem voltunk túl beszélgetések, Norbert látszólag megütközött a tervünkön. Nem volt még örök-

befogadott gyerek a faluban. Megittunk egy sört, talán egy órát sem maradt. Nem tudta, hogy sajnáljon-e vagy gratuláljon, az okokra pedig nem mert rákérdezni. Helyette elmesélte, hogy az őri tóban találtak egy holttestet, két éve tűnt el a férfi a faluból. Meztelenül ugrott a vízbe, nyaka köré kötelet kötött, ahhoz pedig egy nagy vas kerékagyat, valami tehergépe lehetett. Az ő özvegye a boltos Kata, állítólag már újra el is jegyezték.

Kiabálás zaja verődött az ablakra, erre ébredtem. A szobában még sötét volt, csak a digitális óra piros fénye világított. Már egy hete rosszul aludtam, reggelente szédülten bámultam a sötét plafont. Edit álma viszont mély volt, mikor meghúztam a takarót, tüntetőleg embriópózba húzta össze magát.

Felültem. A szobában elfogyott a levegő. Kávét akartam inni, kitámolyogtam, magam után halkán behúzva a hálóajtót, a konyhában felhúztam a redőnyt, és kihajoltam az ablakon. A hideg, azt hiszem, az nyugtatott meg. Utólag sokszor eszembe jut, hogy milyen szép lett volna az örökbefogadás előtt szeretkezni, de abban a lelkiállapotban ez teljesen lehetetlen volt. Gondolatok nélkül bámultam ki a hajnalba. A szomszéd házak mögött világosodhat, vagy még messzebb, aztán az ég alja lassan visszarajzolta a távoli erdő kékjét. Az utca színeket kapott. Meztelen volt a falu; minden hajnalban ez jut eszembe.

A mosogatóban két bögre állt, aljukban beleszáradt cukros kávéfolt. Lassan elkezdtem suvicckolni őket. Miközben vágtam a hagymát, felhörtant a kotyogó. Edit kinyúlt alvós póljában állt a konyhaajtóban. A tűzön még száradt a serpenyő, nehogy fröcsögjön az olaj, pár perccel később Edit mosómedve módjára dörzsölgette egymáshoz az evőeszközöket a hűlő rántotta felett:

– Mikor kell indulnunk?

– Egy bő óra múlva – válaszoltam. – Hogy aludtál?

– Jó mélyen, mint akit leütöttek. Nagyon fáradtnak érzem magam.

– Mert egy hete csak izgulsz.

– Igen. Te jól vagy?

– Persze – puszioltam meg a feje búbját.

Három mozdulattal elmostam a tányérokat, aztán a szobában kezdtem beágyazni. Nem tudtam mit kezdeni magammal. Megbeszéltük, hogy nem viszünk semmilyen ajándékot, megpróbálunk természetesen viselkedni. Végül is fél óra alatt a kocsiban voltunk.

Útközben recsegett a rádió, egy másik csatorna bizarr mondatokat kevert egy ősrégi Dire Straits számba.

– Vigyázz! – kiáltott hirtelen Edit. Egy őzbak a búzatábláról kilépett az útra, és ránk bámult. Még meg tudtam állni.

– Basszus, pedig nincs is üzekedés, hogy meg van bolondulva. – Edit szétkente a körmén a száradó lakkot, ahogy kapaszkodni próbált.

– Az őzbakok a leghülyébbek – mondta végül.

Az intézet a városban van, annak is a túloldalán, egy egykori államosított villaépületben. Már jól ismerjük, tavaly délutánonként ott tartották a tanfolyamot. Az első látogatás alkalmával dönteni fogunk. Olyan életkorú kislányt szeretnénk, aki emlékezni fog az intézetre és magától is tudni fogja, hogy nem az igazi szülei vagyunk. Nem akarunk titkolózni, ha már így alakult. Tehát három évesnél idősebb, de lehetőleg nem sokkal idősebb kislány. A parkban, a gesztenyefák alatt sóderes parkoló, végében kis öntöttvas oszlopok lazán összekötve láncsal. Két autó között vékony hely, nem lassítottam le eléggé, majdnem belefordultam az egyikbe. Edit nem szólt, megfogta a kezem a váltón és megsimogatott.

Előre hajoltam, rétegenként vált el az átizzadt ing és a szvetter az üléshezattól. Még volt fél óránk, elsétáltunk egy kávéért.

Az intézet épületén és a parkon csak évek múlva vettem észre, hogy mennyire szép. Az utcában virágozott az ezüstfa, remek mézelő, de nem volt rajta rovar. Egy presszót találtunk. Szerencsére füstmenteset – nem akartunk, hogy megérezze rajtunk a szagát. Visszaérve a sóderben Edit cipőjének sarka talált egy kis gödröt, majdnem elesett szejény. A bejáratban dohányzott három nevelőnő. Kettő fehér ruhában az egyik pedig zöld kosztümben – az igazgató.

– Jó napot kívánok!– köszönt előre – Izgulnak?

– Jó napot! – válaszoltuk szinte együtt.

– Akkor először a fogadóban leülhetnek, onnan jól látszik a játszótér, kint lesz mindenki, nyugodtan nézelődhetnek. Ne menjenek a gyerekek közé, mert a nagyobbak tudnak kellemetlenséget okozni. Igazából a játék mindent elárul. Ebédidőben bemegyünk az irodába és egy kicsit papírozunk. Nyugodjanak meg, még biztosan kettesben mennek haza – hadart, de a mondatok mégsem tűntek rutinosnak, volt bennük valami személyes.

Mégis feltűnőek voltunk a váróban, két tizenéves cigánygyerek nézegetett felénk az üvegfalon át. Zavarba ejtett a dolog. A homokozóban három kisfiú, a mászókan pedig két kislány ült. A többiek nagyobbak voltak, illetve fogócskázott ott még egy vegyes csoport is, de olyan vad átéléssel versenyeztek, hogy inkább a mászókára bámultunk. Az egyik kislány kék ruhában, rövid szőke hajával hallgatta, ahogy a barátnője magyaráz neki. A barátnője is cigánygyerek volt. Azt szerettem volna, ha észrevesznek, és a szőke kislány megőrül nekünk, ha az udvarról beszalad, belép az ajtón, és átkulcsolja Edit lábát, de az üvegajtó zárva maradt. Aztán meglátott minket egy kisfiú a fogócskázók közül, és gyorsan félrehúzódtunk, nehogy odafusson hozzánk. Edit vállai elkezdtek rázkódni, zsebkendőt szorított az arcához. Felmentünk az igazgatóhoz. Kávéval várt minket.

– Cukrot, tejet?

– Csak tejet mindkettőbe, köszönöm – válaszoltam.

– Hogy vannak? – fordult felénk, közben lecsavarta a tejes doboz kupakját.

– Köszönjük – válaszoltam – szerencsére nem ért készületlenül minket a helyzet. Mondana pár szót a szőke rövid hajú kislányról?

– Máris? Andikáról? – pár másodpercet némán nézett ránk, aztán bizalmasan elmosolyodott – Elbűvölő teremtés, viszont neki sajnos van egy kis utánfutója.

– Utánfutó?

– Tavaly adoptálták, de egy hónap alatt visszakerült, mert a gondos ellenőrzések ellenére alkalmatlannak bizonyultak a szülők. Nem volt egyszerű helyzet, azóta sokan el akarták vinni, mert ha megengedik, ugye, nem cigánygyerek és kétségtelenül a legszebb, egyébként okos kislány is, de a fejlődése az elmúlt évben visszaesett. Jövő hónapban lesz négy éves.

– Szóval három évesen adoptálták? Arra örökre emlékezni fog?

– Két évesen, talán kettő és fél. Nem fog rá emlékezni, de az ősbizalom nehezen lesz olyan, amilyennek lennie kellene, mert ő egyszer már csalódott. A barátnője, akivel együtt ült a mászókan, Szimonetta nagyon várja, hogy érte jöjjenek. Andika szeret itt lenni, és sokkal jobban kötődik a nevelőkhöz. Szóval a többiekkel ellentétben benne kialakult egy...

– Andikát szeretnénk – szólít közbe Edit. – Lehet fokozatosan is, vagy lakhat nálunk egy nevelő is egy ideig, ha úgy látja jónak.

– Dehogy. Nevelő maximum látogathat, mert ha nem határozott lépés az örökbefogadás, nincs egyértelmű környezetváltás, úgy sosem lesz az önök gyereke. Andikának pozitív élmény kell, letámadni nem szabad. Ki kell várni, hogy ő kezdeményezzen, mert voltak zűrök az előző családnál. Persze nem az adoptációt fogja ő kezdeményezni, hanem a bizalmi viszonyt.

– Értem – szólta Edit, láttam rajta, hogy ő döntött.

Az előszobában rám izzadt a szövetkabát. Eszembe jutott egy mondat, valami regényben olvashattam: A foka nyomán fázik a jég. Három hete már az első látogatásnak, Andika a konyhában ül a reggelije felett. Mióta leszoktam a cigiről, időről időre azon kapom magam, hogy kabátot veszek, és csak úgy kilépek valamiért, ücsörögök a bejáratban. Apósék megsértődtek, mert megkértük őket, hogy két hónapig ne jöjjenek, nehogy összezavarodjon a kicsi.

Mikor visszaértem Andika még mindig a poharát markolta. Általában a szívószálával játszik, egészen a pohár mélyére túr, majd nagyon finoman buborékokat fúj a gyümölcslebe.

– Anya mindjárt visszajön, és akkor segíthetsz neki sütni, ha szeretnél – nem nézett fel, zavarja, hogy Edittel következetesen anyának és apának szólítjuk egymást.

– Öntsek még? – próbálkoztam másodjára is.

– Nem, köszönöm. Vagy de, kérek – válaszolta. Az első mondat, gondolom, amolyan rutin lehetett nála, mert már többször feltűnt, hogy még alig hangzik el a kérdés, de ő már udvariasan nemet mond. Aztán hirtelen felnézett: – Kimehetek veled az udvarra?

– Persze – megkönnyebbültem.

A verandán sorakoztak a virágok. Virágtalan muskátlik, megnyúlt, élénkzöld hajtásokkal, kókadt leanderek. Mókás látvány, ahogy forgatják a fény felé nyúlánk leveleiket, hunyorgnak a pinceajtó előtt. A virágládák mögül előjött a szomszéd macska, Andika előtt eldobta magát, hasát az égnek fordítva tekergett a földön. A kislány kérdően rám nézett, majd leguggolt, és óvatosan megsimogatta. Kéne egy kutya, gondoltam, de azért ezzel meg kell várni Editet.

Edit két nagy szatyorral lépett be a kiskapunton. Itthon hagyta a kosarat. Andika felfedezett a pléhlemezek között egy napozó gyíkot, és lassan közelített felé, nehogy elijessze.

– Van kedved segíteni nekem a konyhában? – állt mögé Edit, óvatlanul, elijesztve a gyíkot.

– Igen, megyek – fel sem nézett a kislány, a nem, köszönöm automatizmusával válaszolt.

– A burgonyavirág olyan szép, mint az orchidea, már a pincében, amikor csíráznak a szemek, a csírák, akár a tejüvegből készült csövecskék. Tavasszal, amikor elvetem a kicsírázott szemeket, finoman, óvatosan nyúlok hozzájuk, és eltemetem szépen a puha földbe, amely porhanyós, mint az őrölt kávé. Micsoda öröm, mikor az első hajtás kidugja a fejecskéjét a földből. A burgonya virága leheletfinom, halványlila szirmot hajt, középen apró sárga folt. És legvégül a tulajdon két kezemmel ásom ki a földből a világ legszebb növényének a termését – kikapcsoltam a tévét. Valami idióta csehszlovák film ment benne. Felástam a kertet – kicsit későn, de legalább ez is megvan. A gyümölcsfák tele rüggyel, a fű rövidre nyírva. A kerítés mellett megállt az erdészeti autó, Norbert izzadt benne zöld vászonkabátban. Odaintettem, Norbi pedig áthajolt az anyósülésen és türelmetlenül lehúzza a Niva ablakát:

– Szia, Sanyi tegnap meglőtte élete bikáját. Pompás jószág, este a vadászházban vacsorát tartunk, gyertek át mindenképpen! Most sietek tovább, mert a barmok elcseszték a Spaltpioniert, és most tanácstalanul lógatják a pöcsüket a dűlőúton – ordított be az utcáról.

– Jól van, megbeszélem a lányokkal – kiabáltam vissza, a Niva kerekéről pedig pattogott is le a vastag sár, ahogy elporzott az erdő felé.

A mi házunk az utolsó az utcában. A konyhából a völgybe látni, a hegyekről sűrű bükkös nyúlik az útra, az út mellett juharfák és bodza. A kanyar előtt, még épp belátható helyen áll a vadászház. Amikor Edittel először a faluban jártunk, az aznapi kéktúraútvonal szakaszának a végén, olyan viharfelhők kavargtak a falu felett, hogy a vadászok betessékeltek minket a vadászházba, és egy éjszakára kivették az egyik emeleti szobát. Másnap reggel láttuk meg a kisházat az utca végén, már akkor is árulták; most ebben lakunk. A kertből felsétálva megálltam a konyhaajtóban:

– Az előbb volt itt Norbi, és meghívott minket estére a vadászházba. Sanyi lőtt valami szarvast, és lesz egy kis összejövétel.

– Jól van – válaszolt Edit, majd Andikához fordult: – Szeretnél menni? Ha nem akarsz, itthon is maradhatunk.

– Én nem eszek őzikét! – jó volt hallani ezt az őszinte felháborodást, persze a vacsorát nem bojkottálta, hiszen borzasztóan érdekelte a konyha ablakból látható erdei kisház.

– Adnál ki egy pohár vizet? – kérdeztem Editet, de Andika már töltötte is.

A raktár felé sétálva a pohár vízzel nyomasztott a feltétlen engedelmesség, hogy Andika egyszer mer őszintén megszólalni, és utána egyből korigál, mintha félne, hogy nem szeretjük meg. Nagyon kell őt szeretni.

Andika dínó formájú rántott húst kapott, és Sanyi lánya, Katika mellé ültették. Mint a verébcsapat a sövényben, úgy hemzsegett a bőrén a falu tekintete. Az étel feletti izgalomban csak ő tudott jelentőségteljes maradni, de talán ő akart a legkevésbé. A vacsora alatt, a bika elejtésének hosszas elbeszélése közben új barátnőjével eltűnt a lépcsőfordulóban. Mellettem az öreg Dénes ült, Margóc egykori országos cimborája, a vadásztársaság társelnöke. Elvesztette a hallását, amikor lánya esküvőjén díszlövést adott le egy rég nem használt családi puskával. Dénes felém fordult, és gyermekien csillogó szemmel, darabosan artikulálva, mint aki szavanként hallgatná vissza magát, kiabált bele az izgatott csendbe:

– Fontos az ültetési sorrend, maga ne tudná, Kertész uram!

Lánya, Lea, a falu egyik óvónője az almapaprikától megizzadva kanalazta a vadpörköltet. Szaftos szájszeglete elborzasztott. Annál kínosabb volt, hogy folyton összeakadt a tekintetünk. A vacsora alatt addig áradozott egy jázminbokorról, ami a pékségnél illatozik, míg oda nem ígértem neki egy tövet. Ránézem Editre, de ő Sanyi újabb történeteit hallgatta:

– A múltkor mesélte nekem egy kaldosi vadász, hogy bérvadászatra érkezett hozzájuk szeptemberben két német, és mindenképpen bikát akartak lőni. Na, most az ottani vadásztársaság összebeszélt az őriekkel, mert az őrieknél a Koslatón egy felhagyott hereföldre lejárt a csorda legelni, és bár ugye bögés volt, azok a barmok kivitték a németeket lesre, gondolom jól fizettek. Aztán az éjszakai lesen az egyik német meglőtte a másikat. Itthon vadászbalesetnek könyvelték el, de a németeknél vizsgálatot indítottak féltékenységből elkövetett emberölés vádjával. Ki tudja, milyen életük lehetett ezeknek odakint. Na, most a Gerezdi Palit ki is vitték Münchenbe, hogy tanúskodjon. Persze semmit sem értett az öreg a perből, csak amit a tolmács kérdezett tőle, és ugyanaz a tolmács fordította a vallomását is. Az ügyből aztán semmi sem lett, pedig a Pali terhelően tanúskodott, mert ugye lestről vadásztak, nem volt hajtás, most akkor, hogy lehetne vadászbaleset? A hülye őrieket meg érdekli is a dolog? Milyen ember, aki bérvadászatot vállal bögéskor? Tesznek is ezek a vadállományra, ha meglátom a Gerezdi Palit, abból lesz csak a vadászbaleset.

Felálltam az asztaltól, mondván, hogy mosdóba megyek, de titokban nálam volt a dohányzacskóm. A teremben négy összetolt asztalánál húsz ember ülhetett. A végében valaki kitaratóan ücsörgött vagy aludt, így becsuktam magam mögött a tölgyfaajtót, és kiléptem a verandára. Előtte a vadgesztenyék között sóderrel felszórt kis liget, bokáig süllyedt benne a lábam. Mikor Eszterrel megismerkedtünk, elhatároztuk, hogy együtt végigjárjuk a kéktúra útvoalát. Az első nyáron, hétvégenként kiválasztottunk egy-egy szép szakaszt, hegyes-völgyes részeket, de a teljes kéktúrának a tizedét sem tettük meg, pedig lehet, hogy jót tett volna. Elterveztük, hogy gyűjtünk egy ejtőernyőzésre, egy közös ugrásra. Végül abból a pénzből tudtunk kiutazni az első ausztriai melóra. Nagy ugrás lett belőle. A vadászházba a harmadik túrán jutottunk, ez volt az első esténk együtt. Ekkor még bármi lehetett volna. Egy közös hiba úgy tűnik, sokkal inkább kitar, mint bármi más.

A gesztenyesor után egyik irányból a bükkös kezdődik, a másik irányban pedig a tóhoz vagy a faluba jutni. Megálltam, lábammal beletártam a sóderbe. A vadászház felől furcsa nevetés hallatszott. Andikát a fátyolos hangjáról könnyű felismerni. Az emeleten pislákoló lámpafény. Csak nem tüzet csináltak a lányok! De nem, az erkélyajtó nyitva volt odafent, ott ülhetek. Kitaláltam, hogy felnézek hozzájuk, kívülről is fel lehet menni egy falépcsőn. Csendben másztam, pedig nem akartam őket megijeszteni, de felkiabálni olyan ünneprontó lett volna. Aztán megreccsent lábam alatt egy lépcsőfok, a lányok hirtelen elcsöndesedtek: – Hallottad ezt? – ingerelte Andika Klárikát.

– Igen?

– A Mumus volt – erre már nem jött válasz. Andika az idegenek biztosságával azonosította be a szörnyet. Hirtelen, kis vakkantással emeltem fel a fejem az erkély magasságába.

– Á, ez csak Apa – nyugtázta Andika. Erre a szóra majdnem leestem a lépcsőről. Klárika sápadtan meresztette a szemét, a hátulról eső lámpafény miatt nem láthattak az erkély pereme alá, Andikát viszont mindenesetre nem lehet ilyen olcsó trüffel megijeszteni.

Már a lámpát akartam leoltani, amikor észrevettem Klárika nadrágján azt a tenyérnyi barnás foltot. Edit odalent Katával, a boltossal beszélgetett. Andika szavától megrészegülve léptem oda hozzájuk:

– Ha nincs ellenedre, előremennék, jól esne egy séta. Sanyi pedig kivitte a mosdóba Klárikát – Edit kicsit meglepetten emelte ölébe Andikát:

– Menj csak.

A tölgyfaajtón kilépve hallgattam a sódert, ahogy a lábam alatt herseg. Egyik oldalt belátni az erdőbe, szép tiszta bükkös, ezüstösen fénylettek a fák törzsei. A másik oldalt telenőtte a bodza. Az az oldali bozótos majdnem összefügg a Margócz háza előtti fagyalbokorral, vagy tíz percig kitar a sövény az ember mellett – csak a töltésről leforduló földút töri meg. Eszembe jutott a pergető, a méhészkedés, és hogy a jól megpörgetett vasdob mennyire nehéz lesz. Ahogy zúg forgás közben, a gyorsuló dob saját maga körül nehezül el, kűszködik alatta a felfüggesztés. Pont ilyen volt most a fejem.

A szél leveleket kavart a betonúton, megszépült a nagy csupasz felület. Aztán beugrott Norbert története az őri férfiről, aki meztelenül merült el a vízben, nyaka körül kötél és azon megfontolt méretű nehezék. Meztelen volt. Talán érezni akarta a tavat, abban a lassú pillanatban.

Otthon kinyitottam az ajtót, letapostam lábamról a cipőt, és felmentem a lépcsőn. Leültem a kicsi székre, hallgattam a manzárdot karistoló ágakat, elképzelttem, ahogy menyét mászkál az ereszben, és hogy Andika első estéjén pont így hallgatózhatott.